

WYBORY PREZYDENTA RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

28 czerwca 2020 r.

Szkolenie członków obwodowych komisji wyborczych cz. II

Opracowanie:

Krajowe Biuro Wyborcze
Delegatura w Elblągu

USTALENIE WYNIKÓW GŁOSOWANIA I SPORZĄDZENIE PROTOKOŁU GŁOSOWANIA W OBWODZIE.

- czynności związane z ustaleniem wyników głosowania w obwodzie i sporządzeniem protokołu głosowania w obwodzie komisja wykonuje wspólnie, tzn. wszyscy obecni członkowie.
- **nie dopuszcza się tworzenia grup roboczych, które wykonywałyby oddzielnie czynności po zakończeniu głosowania.**

USTALENIE WYNIKÓW GŁOSOWANIA I SPORZĄDZENIE PROTOKOŁÓW GŁOSOWANIA W OBWODZIE

Liczby w protokole głosowania wpisuje się w następujący sposób:

- **liczby jednocyfrowe** - wpisuje się w ostatniej kratce z prawej strony,
- **liczby dwucyfrowe** - w dwóch ostatnich kratkach z prawej strony,
- **liczby trzycyfrowe** - w trzech ostatnich kratkach z prawej strony itd., **czyli tak, aby ostatnia cyfra wpisywanej liczby wypadła w ostatniej kratce z prawej strony.**
- **jeżeli ustalona przez komisję liczba wynosi zero, w ostatniej kratce z prawej strony należy wpisać cyfrę "0".**

ROZLICZENIE KART DO GŁOSOWANIA

czynności przed otwarciem urny

w pierwszej kolejności komisja dokonuje rozliczenia kart do głosowania.

Krok 1.

komisja wpisuje w punkcie 1 protokołu - liczbę otrzymanych kart do głosowania

1	Liczba otrzymanych przez obwodową komisję wyborczą kart do głosowania, ustalona po ich przeliczeniu przed rozpoczęciem głosowania z uwzględnieniem ewentualnych kart otrzymanych z rezerwy		1	1	0	0
---	--	--	---	---	---	---

Krok 2.

ustalenie **liczby wyborców uprawnionych do głosowania** – punkt 2 protokołu

- ustala się na **podstawie liczby osób umieszczonych w spisie łącznie z osobami dopisanymi** przez komisję w trakcie głosowania na dodatkowym formularzu spisu.

ROZLICZENIE KART DO GŁOSOWANIA

czynności przed otwarciem urny

Krok 3.

Komisja przelicza niewykorzystane karty do głosowania i liczbę wpisuje się **w punkcie 3** protokołu głosowania.

- karty niewykorzystane należy zapakować w pakiet, opieczętować i opisać.

Krok 4.

komisja ustala liczbę wyborców, którym wydano karty do głosowania – tzn. ustala liczbę podpisów potwierdzających otrzymanie karty do głosowania z uwzględnieniem podpisów złożonych na dodatkowych formularzach

- przy ustalaniu liczby wydanych kart nie uwzględnia się liczby adnotacji o wysłaniu pakietu wyborczego

ROZLICZENIE KART DO GŁOSOWANIA czynności przed otwarciem urny

2	Liczba wyborców uprawnionych do głosowania (<i>umieszczonych w spisie, z uwzględnieniem dodatkowych formularzy</i>) w chwili zakończenia głosowania	1	2	9	0
3	Liczba niewykorzystanych kart do głosowania			5	2
4	Liczba wyborców, którym wydano karty do głosowania (<i>liczba podpisów w spisie oraz adnotacje o wydaniu karty bez potwierdzenia podpisem w spisie</i>)	1	0	4	8

Uwaga! Suma liczb z pkt 3 i 4 powinna być równa liczbie z pkt 1, jeśli tak nie jest — przypuszczalną przyczynę należy opisać w pkt 15.

Krok 5. – wypełniany warunkowo !

wypełnianie **punktu 15 protokołu** głosowania (ostatnia strona protokołu)

- **wypełniamy tylko wtedy** - gdy czy liczba kart niewykorzystanych (**pkt. 3 protokołu**) i liczba wyborców, którym wydano karty do głosowania (**pkt. 4 protokołu**) **nie stanowi sumy liczby kart**, które otrzymała komisja (**pkt. 1 protokołu**).
- **w punkcie tym należy wskazać przypuszczalną przyczynę niezgodności, a nie wyłącznie informację, że niezgodność występuje**

Jeśli niezgodności nie ma (tak jak w prezentacji) wówczas wpisujemy wyrazy „**brak uwag**”

IV. UWAGI I ADNOTACJE

15.***) Uwagi o przypuszczalnej przyczynie różnicy pomiędzy sumą liczb z pkt.3 i 4 liczbą z pkt.1; jeżeli różnica nie występuje, wpisujemy „brak uwag”

ROZLICZENIE KART DO GŁOSOWANIA czynności przed otwarciem urny

Krok 6.

komisja ustala **liczbę wyborców głosujących przez pełnomocnika** - na podstawie liczby podpisów w spisie wyborców, złożonych obok dopisku „pełnomocnik” w rubryce „Uwagi”.

Liczbę wpisuje się w **punkcie 5 protokołu**.

Krok 7.

komisja ustala **liczbę wyborców głosujących na podstawie zaświadczenia o prawie do głosowania** - ustalenia tego dokonuje na podstawie liczby otrzymanych zaświadczeń, które komisja **odebrała od wyborców i dołączyła do spisu wyborców**

liczbę tę wpisuje się w **punkcie 6 protokołu głosowania**.

5	Liczba wyborców głosujących przez pełnomocnika (<i>liczba podpisów pełnomocników głosujących w imieniu wyborców ujętych w spisie, znajdujących się obok dopisku „pełnomocnik” w rubryce spisu „Uwagi”</i>)				1	0
6	Liczba wyborców głosujących na podstawie zaświadczenia o prawie do głosowania				2	0

Uwaga! Suma liczb z pkt 5 i 6 musi być mniejsza lub równa liczbie z pkt 4.

ROZLICZENIE KART DO GŁOSOWANIA czynności przed otwarciem urny

Krok 8.

liczby dotyczące głosowania korespondencyjnego - wpisują komisje, które w spisie wyborców mają zamieszczone adnotacje zawierające informacje o wysłaniu pakietu wyborczego do wyborcy.

- pozostałe komisje w punktach 7–8e protokołu głosowania wpisują cyfrę „0”.
- wymagane liczby komisja wpisuje w punktach 7 oraz 8-8e protokołu głosowania

7	Liczba wyborców, którym wysłano pakiety wyborcze					3
8	Liczba otrzymanych kopert zwrotnych w głosowaniu korespondencyjnym					2
8a	Liczba kopert zwrotnych w głosowaniu korespondencyjnym, w których nie było oświadczenia o osobistym i tajnym oddaniu głosu					0
8b	Liczba kopert zwrotnych w głosowaniu korespondencyjnym, w których oświadczenie nie było podpisane przez wyborcę					0
8c	Liczba kopert zwrotnych w głosowaniu korespondencyjnym, w których nie było koperty na kartę do głosowania					0
8d	Liczba kopert zwrotnych w głosowaniu korespondencyjnym, w których znajdowała się niezaklejona koperta na kartę do głosowania					0
8e	Liczba kopert na kartę do głosowania w głosowaniu korespondencyjnym wrzuconych do urny					2

Uwaga! Liczba z pkt. 8 nie może być większa od liczby z pkt. 7. Suma liczb z pkt. 8a – 8e nie może być mniejsza od liczby z pkt. 8.

CZYNNOŚCI PO OTWORZENIU URNY WYBORCZEJ

Bardzo ważne !!!

- wszystkie czynności komisja wykonuje jak to tylko możliwe **w pełnym składzie**, pod żadnym pozorem w tzw. podzespołach.
- kwalifikacji głosów dokonujemy „**na oczach**” członków komisji.
- w sytuacjach wątpliwych, przewodniczący zarządza **przegłosowanie ostatecznego stanowiska komisji**.

I

- komisja sprawdza, czy pieczęcie na urnie oraz na wlocie do urny lub jednorazowe plomby – nalepki foliowe pozostały nienaruszone
- otwiera urnę i wyjmuje z niej karty do głosowania z zachowaniem szczególnej staranności w celu niedopuszczenia do uszkodzenia kart lub urny wyborczej
- jeżeli w urnie znajdują się inne przedmioty niż karty do głosowania (w tym np. czyste kartki papieru), komisja oddziela je od kart do głosowania, a informacje o ich odnalezieniu **odnotowuje w punkcie 22 protokołu głosowania**.

CZYNNOŚCI PO OTWORZENIU URNY WYBORCZEJ

Krok 9.

jeśli w obwodzie miało miejsce głosowanie korespondencyjne, komisja w pierwszej kolejności ustala liczbę kart do głosowania, wyjętych z kopert i wrzuca je do pozostałych kart

liczba ta powinna odpowiadać liczbie kopert na kartę do głosowania wrzuconych do urny.

różnica jest możliwa tylko, gdy:

1. koperta na kartę do głosowania była pusta;
2. w kopercie na kartę do głosowania znajdowała się więcej niż jedna karta do głosowania; w takim przypadku komisja:
 - a)nie bierze pod uwagę żadnej karty do głosowania przy ustalaniu wyników głosowania,
 - b)karty te pakuje w pakiet, opisuje go i odkłada;

sytuację tę komisja opisuje w punkcie 22 protokołu głosowania

CZYNNOŚCI PO OTWORZENIU URNY WYBORCZEJ

USTALENIE WYNIKÓW GŁOSOWANIA

Krok 10.

komisja przegląda wszystkie karty i **wydziela z nich karty całkowicie przedarte na dwie lub więcej części, których nie bierze się pod uwagę przy obliczeniach** (komisja pakuje w pakiet, opisuje i odkłada)

Krok 11.

komisja liczy **karty całe wyjęte z urny** – liczbę wpisuje w punkcie 9, w punkcie 9a komisja - wpisuje **liczbę kart wyjętych z kopert na kartę do głosowania**

komisje, w których nie było kopert na kartę do głosowania w głosowaniu korespondencyjnym (takich będzie zdecydowana większość) wpisują cyfrę „0” w punkcie 9a protokołu

9	Liczba kart wyjętych z urny		1	0	5	0
9a	w tym liczba kart wyjętych z kopert na kartę do głosowania w głosowaniu korespondencyjnym					2

Uwaga! Liczba z pkt 9 pomniejszona o liczbę z pkt 9a powinna być równa liczbie z pkt 4. Dodatkowo liczba z pkt 9a nie może być większa od liczby z pkt 8e; jeśli tak nie jest — przypuszczalną przyczynę należy opisać w pkt 16.

USTALENIE WYNIKÓW GŁOSOWANIA

Krok 12

komisja **liczy karty całe wyjęte z urny** – liczbę wpisuje **w punkcie 9 obu protokołów w punkcie 9a komisja** - wpisuje **liczbę kart wyjętych z kopert na kartę do głosowania**

- komisje, w których nie było kopert na kartę do głosowania w głosowaniu korespondencyjnym (takich będzie zdecydowana większość) wpisują cyfrę „0” w punkcie 9a protokołu głosowania.

9	Liczba kart wyjętych z urny		1	0	5	0
9a	w tym liczba kart wyjętych z kopert na kartę do głosowania w głosowaniu korespondencyjnym					2

Uwaga! Liczba z pkt 9 pomniejszona o liczbę z pkt 9a powinna być równa liczbie z pkt 4. Dodatkowo liczba z pkt 9a nie może być większa od liczby z pkt 8e; jeśli tak nie jest — przypuszczalną przyczynę należy opisać w pkt 16.

16.**Uwagi o przypuszczalnej przyczynie różnicy pomiędzy liczbą z pkt. 9 pomniejszoną o liczbę z pkt. 9a a liczbą z pkt. 4, a także o przypuszczalnej przyczynie różnicy pomiędzy liczbą z pkt. 9a a liczbą z pkt. 8e; jeżeli różnice nie występują, wpisać „brak uwag” (różnica dwóch kart)

np. 1. jedna karta została całkowicie przerwana
2. jednej karty wyborca nie wrzucił do urny

Krok 13.

komisja wydziela i liczy karty nieważne (tj. inne niż ustalone urzędowo lub nieopatrzone pieczęcią komisji) **liczbę wpisuje się w punkcie 10.**

Należy uważać, aby omyłkowo w tym punkcie protokołu nie wpisać liczby głosów nieważnych !!

10	Liczba kart nieważnych (bez pieczęci obwodowej komisji wyborczej lub inne niż urzędowo ustalone)					0
----	--	--	--	--	--	---

UWAGA

- **należy uważać, aby omyłkowo w tym punkcie protokołu **nie wpisać** - liczby głosów nieważnych**
- jeżeli liczba kart nieważnych jest większa niż 0, przypuszczalną przyczynę wystąpienia kart nieważnych należy opisać **w punkcie 17 właściwego protokołu głosowania**
- jeżeli liczba kart nieważnych wynosi 0, **w punkcie 10 protokołu** należy wpisać „0”, a **w punkcie 17 protokołu** wyrazi „brak kart nieważnych”
- **karty nieważne należy zapakować w pakiety, opieczętować je i opisać**

11	Liczba kart ważnych		1	0	5	0
----	---------------------	--	---	---	---	---

Uwaga! Suma liczb z pkt 10 i 11 **musi być równa** liczbie z pkt 9.
Jeśli w pkt 10 liczba jest większa niż 0, przyczynę należy opisać w pkt 17.

NA PODSTAWIE GŁOSÓW Z KART WAŻNYCH USTALA SIĘ WYNIKI GŁOSOWANIA

KOMISJA USTALA WYNIKI GŁOSOWANIA W OBWODZIE

Krok 14.

wypełnianie punktu 12 protokołu głosowania (liczba głosów ważnych)

- komisja odkłada osobno karty z głosami nieważnymi według przyczyn nieważności głosu i osobno karty z głosami ważnymi.
- uznania głosu za nieważny komisja dokonuje po okazaniu karty wszystkim członkom komisji

Reguły uznania ważności lub nieważności głosu:

- **znakiem „X”** postawionym w kratce są **co najmniej dwie linie**, które przecinają się w obrębie kratki
- wykreślenia, przekreślenia, w tym również i znak „X” postawiony przez wyborcę poza przeznaczoną na to kratką, traktuje się jako dopiski, które nie wpływają na ważność głosu;
- wszelkie inne znaki niż znak „X”, tj. niebędące co najmniej dwiema liniami, które przecinają się w obrębie kratki, naniesione w obrębie kratki, również nie wpływają na ważność głosu

NA PODSTAWIE GŁOSÓW Z KART WAŻNYCH USTALA SIĘ WYNIKI GŁOSOWANIA

KOMISJA USTALA WYNIKI GŁOSOWANIA W OBWODZIE

Krok 14.cd.

w trakcie przeglądania kart komisja **odkłada osobno karty z głosami nieważnymi według przyczyn nieważności głosu i osobno karty z głosami ważnymi**

12	Liczba głosów nieważnych (z kart ważnych)				2	5
12a	w tym z powodu postawienia znaku „X” obok nazwiska dwóch lub większej liczby kandydatów				1	1
12b	w tym z powodu niepostawienia znaku „X” obok nazwiska żadnego kandydata				1	4
12c	w tym z powodu postawienia znaku „X” wyłącznie obok skreślonego nazwiska kandydata					0

Uwaga! Suma liczb z pkt 12a – 12c **musi być równa** liczbie z pkt 12.

- ▷ karty ważne z głosami nieważnymi należy zapakować w **odrębne pakiety** – według przyczyn nieważności głosu – opieczętować je i opisać „Głosy nieważne z kart ważnych w wyborach Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej w głosowaniu dniu 28 czerwca 2020 r. z powodu –

(przyczyna nieważności)

(liczba)

- ▷ następnie opisane w powyższy sposób pakiety z **głosami nieważnymi** według przyczyny nieważności głosu należy zapakować w jeden pakiet i opisać: „Głosy nieważne z kart ważnych w wyborach Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 28 czerwca 2020 r. –”.

(liczba)

Krok 15.

komisja **liczy głosy ważne** i ich liczbę wpisuje w punkcie 13 protokołu.

13	Liczba głosów ważnych oddanych łącznie na wszystkich kandydatów (z kart ważnych)		1	0	2	5
----	---	--	---	---	---	---

Uwaga! Suma liczb z pkt 12 i 13 **musi być równa** liczbie z pkt 11.

Bez doprowadzenia danych liczbowych do powyższych zależności przejście działań komisji do dalszych czynności jest bezsensowne. System informatyczny nie pozwoli na wydrukowanie protokołu !!

Ustalenie wyników głosowania (zasady ważności głosu)

Krok 16.

- **na podstawie kart z głosami ważnymi**, komisja ustala — **liczbę głosów ważnych oddanych na poszczególnych kandydatów**
- liczbę **głosów ważnych oddanych na poszczególnych kandydatów** komisja wpisuje **w punkcie 14 protokołu** przy nazwiskach poszczególnych kandydatów.
- komisja korzysta z wcześniej przygotowanych arkuszy pomocniczych z nazwiskami i imionami wszystkich jedenastu kandydatów na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej.
- jeżeli w okresie po wydrukowaniu kart do głosowania Państwowa Komisja Wyborcza skreśli z listy kandydatów nazwisko kandydata, skreślone nazwisko kandydata (pozostawia) w odpowiedniej części protokołu głosowania, a w miejscu przeznaczonym na wpisanie liczby głosów wpisuje się „XXXXX”.

Ustalenie wyników głosowania (zasady ważności głosu)

Krok 16.cd.

14. Poszczególni kandydaci na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej otrzymali następujące liczby głosów ważnych:

1. (nazwisko i imię — imiona)				2	5
2.						7
3.						0
4.				2	8	1
5.					3	3
6.						0
7.				3	5	0
8.				3	2	9
.....						0
	Razem		1	0	2	5

Uwaga! Suma głosów oddanych na wszystkich kandydatów (rubryka „Razem”) **musi być równa** liczbie z pkt 13.

IV. UWAGI I ADNOTACJE

- 15.***) Uwagi o przypuszczalnej przyczynie różnicy pomiędzy sumą liczb z pkt 3 i 4 a liczbą z pkt 1; jeżeli różnica nie występuje, wpisać „brak uwag”: **brak uwag**
- 16.***) Uwagi o przypuszczalnej przyczynie różnicy pomiędzy liczbą z pkt 9 pomniejszoną o liczbę z pkt 9a a liczbą z pkt 4, a także o przypuszczalnej przyczynie różnicy pomiędzy liczbą z pkt 9a a liczbą z pkt 8e; jeżeli różnice nie występują, wpisać „brak uwag”: **brak uwag**
- 17.***) Uwagi o przypuszczalnej przyczynie wystąpienia kart nieważnych (pkt 10); jeżeli liczba w pkt 10 wynosi 0, wpisać „brak kart nieważnych”: **brak kart nieważnych**
- 18.***) **W trakcie głosowania wydano następujące zarządzenia; jeżeli nie wydano, wpisać „brak zarządzeń”: brak zarządzeń**
- 19.***) Adnotacja o obecności mężów zaufania w obwodzie - wpisać liczbę mężów zaufania; jeżeli nie było mężów zaufania wpisać „0”:
- 20.***) Adnotacja o wniesieniu uwag przez mężów zaufania z wymienieniem konkretnych zarzutów wraz ze stanowiskiem obwodowej komisji wyborczej wobec zarzutów; jeżeli nie ma, wpisać „brak zarzutów” **brak zarzutów**
- 21.***) Adnotacja o wniesieniu uwag przez członków obwodowej komisji wyborczej z wymienieniem konkretnych zarzutów wraz ze stanowiskiem obwodowej komisji wyborczej wobec zarzutów; jeżeli nie ma, wpisać „brak zarzutów”: **brak zarzutów**
- 22.***) Inne uwagi; jeżeli nie ma, wpisać „brak uwag”: **brak uwag**

- komisja ma obowiązek ustosunkować się do zarzutów wniesionych przez mężów zaufania lub członków komisji, załączając do protokołu wyjaśnienia.
- zamieszczając uwagi mężów zaufania lub członków komisji w protokole głosowania należy bezwzględnie pamiętać o przestrzeganiu przepisów z zakresu ochrony danych osobowych. Jeżeli w treści uwag zostaną zamieszczone **DANE OSOBOWE**, należy je zanonimizować na kopii protokołu podawanej do publicznej wiadomości.

Sporządzanie protokołu
z wykorzystaniem systemu
informatycznego WOW

Krok 17.

Warunki poprawności arytmetycznej danych liczbowych w protokołach głosowania w obwodach podlegające sprawdzeniu w systemie informatycznym

1. **warunki konieczne**, które muszą być spełnione bezwzględnie;
2. **warunki dodatkowe**, które powinny być spełnione, ale w szczególnych okolicznościach mogą być niezachowane.

- przewodniczący komisji **przekazuje operatorowi informatycznemu projekt protokołu** głosowania celem **(dwukrotnego)** wprowadzenia do systemu informatycznego
- system może sygnalizować **błędy (w kolorze czerwonym)** i **ostrzeżenia (w kolorze niebieskim)**
 - **mimo tej sygnalizacji przygotowane dane liczbowe należy wprowadzić do końca !!**
- gdy po wprowadzeniu wszystkich danych liczbowych system sygnalizuje błędy lub ostrzeżenia, należy wydrukować zestawienia **błędów** i **ostrzeżeń**,
 - **obowiązkiem komisji jest zlokalizowanie błędu i jego usunięcie !**
- komisja zobowiązana jest **przeanalizować treść komunikatu o błędzie**, a jeśli to jest konieczne - powtórzyć czynności związane z ustaleniem wyników głosowania.

- wydrukowane zestawienie błędów podpisują wszystkie osoby uczestniczące w ustalaniu wyników głosowania
 - **dokument ten nie jest przesyłany do Okręgowej Komisji Wyborczej!**
- gdy system sygnalizuje jedynie ostrzeżenia - **należy wydrukować raport ostrzeżeń**
 - obowiązkiem komisji jest **przeanalizowanie ostrzeżeń** i dokonanie korekty danych.
jeżeli komisja dojdzie do wniosku, że dane liczbowe są prawidłowe **obowiązana jest wpisać swoje stanowisko na wydruku ostrzeżenia**
- w każdym przypadku raport ostrzeżeń podpisują wszystkie osoby uczestniczące w ustalaniu wyników głosowania
- komisja **przesyła wraz z protokołami** do Okręgowej Komisji Wyborczej **podpisany wydruk raportu ostrzeżeń** - jeśli aprobowwała protokół głosowania bez wprowadzania zmian w zakresie sygnalizowanym raportem ostrzeżeń

- jeśli system informatyczny nie sygnalizował błędów lub zostały one usunięte, drukowany jest protokół głosowania
- przed wydrukiem należy **oznaczyć w aplikacji członków komisji** uczestniczących w ustalaniu wyników głosowania, **którzy podpiszą protokół głosowania !!**
- **komisja sprawdza zgodność danych w wydrukowanych protokołach z ustalonymi wynikami głosowania !!**

sprawdzenia **polega na odczytaniu na głos danych z wydrukowanego protokołu i porównanie ich z danymi z projektu protokołu przekazanego operatorowi informatycznemu; - ta czynność jest do bezwzględneho wykonania !!!**

- osoba odpowiedzialna za obsługę informatyczną komisji dokonuje transmisji danych z protokołu
- **jakakolwiek zmiana**, w protokole, **powoduje konieczność ponownego wydruku tego protokołu oraz powoduje konieczność ponownej transmisji danych** do okręgowej komisji wyborczej
- jeżeli możliwości techniczne nie pozwoliły na dokonanie transmisji danych, operator dokonuje zapisu danych na nośniku elektronicznym
- protokół głosowania w obwodzie **(w dwóch egzemplarzach)** podpisują wszyscy członkowie komisji obecni przy ich sporządzeniu, także ci, którzy wnieśli do nich uwagi;
- wszyscy członkowie komisji obecni przy sporządzeniu protokołu **parafują wszystkie strony obu egzemplarzy protokołu, z wyjątkiem strony z podpisami członków komisji**

- komisje, w których protokoły drukowane są z aplikacji, zwracają dodatkowo uwagę, by wydrukowane zostały wszystkie strony **oraz strona zawierająca kod QR.**

- **podpisy nie powinny nachodzić na kod QR, ani na kody kreskowe znajdujące na protokole.**
- operator informatycznej obsługi komisji dokonuje zapisu danych z protokołu na nośniku elektronicznym, który przekazuje koordynatorowi gminnemu ds. informatyki.

Krok 18.

komisja podaje treść protokołu do publicznej wiadomości

- **sporządza dwie kopie protokołu**
 - kopią **powinna być kserokopia** ale również jako kopię protokołu można wykorzystać wydruk dodatkowego egzemplarza projektu protokołu.
 - kopie poświadczają za zgodność z oryginałem członkowie komisji obecni przy ich sporządzeniu, podpisując je, parafując każdą stronę i opatrując je pieczęcią komisji.
 - **kopie protokołu nie mogą zawierać strony z kodem QR.**
 - **JEDEN EGZEMPLARZ** kopii protokołu głosowania, po zabezpieczeniu przed wpływem warunków atmosferycznych (deszcz itp.), **komisja wywiesza** w miejscu łatwo dostępnym dla zainteresowanych i widocznym po zamknięciu lokalu.
 - jeżeli w treści uwag zostaną **zamieszczone dane osobowe**, **należy je zanonimizować** na wywieszanej kopii.
- do publicznej wiadomości poprzez wywieszenie nie podaje się strony z kodem QR.**

Krok 18.cd

- **DRUGI EGZEMPLARZ** kopii protokołu przewodniczący komisji przekazuje niezwłocznie wójtowi, za pośrednictwem pełnomocnika okręgowej komisji wyborczej.
- w wypadku sprostowań dokonywanych w protokole komisja obowiązana jest podać treść sprostowanego protokołu - czyniąc adnotację „WADLIWY. PODLEGAŁ SPROSTOWANIU” – na pierwotnie sporządzonym protokole
- **komisja nie może opuścić lokalu wyborczego przed wywieszeniem kopii protokołów głosowania**
- zainteresowani mężowie zaufania i członkowie komisji mogą, w miarę możliwości technicznych, otrzymać kopię protokołu głosowania.

Krok 19.

przekazywanie protokołu głosowania Okręgowej Komisji Wyborczej

- przewodniczący komisji ustala z pozostałymi członkami sposób komunikowania się w razie potrzeby zwołania posiedzenia. Członkowie komisji zobowiązani są do pozostawania w gotowości do wzięcia udziału w ewentualnym posiedzeniu komisji w takim przypadku.
- dokumenty umieszcza się w odrębnych kopertach **(ŁĄCZNIE TRZY KOPERTY) !!**
- które obowiązkowo zakleja się, pieczętuje na złączeniach oraz opisuje.
- protokoły przewodniczący komisji przekazuje pełnomocnikowi okręgowej komisji wyborczej.
- **W PIERWSZEJ KOPERCIE** przekazujemy pełnomocnikowi okręgowej komisji wyborczej **jeden egzemplarz protokołu głosowania** wraz ze wszystkimi załącznikami, jeżeli były sporządzone (adnotacje komisji, które nie zmieściły się w protokole, uwagi mężów zaufania, uwagi członków komisji, stanowisko komisji w sprawie uwag wniesionych przez mężów zaufania lub członków komisji, stanowiące ich integralną część).
- **w kopercie tej komisje posiadające obsługę informatyczną umieszczają również stronę zawierającą kod QR.**

Krok 19.cd.

przekazywanie protokołu głosowania Okręgowej Komisji Wyborczej

- W DRUGIEJ KOPERCIE przekazuje się **kopię protokołu** z ewentualnymi załącznikami, ale **bez strony z kodem QR.**
- W TRZECIEJ KOPERCIE przekazuje się **raport ostrzeżeń**, jeżeli został sporządzony.
- powyższe dokumenty należy przekazać wyłącznie pełnomocnikowi okręgowej komisji wyborczej lub osobie przez niego upoważnionej, a ich przekazanie **potwierdza się na piśmie.**
 - w czasie przewożenia i przekazywania koperty z protokołem mogą być obecni mężowie z zaufania i obserwatorzy międzynarodowi.
- egzemplarz kopii, o którym mowa była w **Krok 18.cd** jest również wykorzystywany przez koordynatora gminnego ds. informatyki do potwierdzenia protokołu w systemie informatycznym oraz w przypadku, gdy komisja nie miała zapewnionej obsługi informatycznej do wprowadzenia danych liczbowych do tego systemu.

Krok 20.

postępowanie z dokumentami z wyborów

komisja składa do opakowań zbiorczych np. worków, osobno:

w pierwszym

- **opisane pakiety zawierające posegregowane ważne, nieważne i niewykorzystane karty do głosowania.**
- opakowanie zbiorcze zapieczętowuje się, przy użyciu pieczęci komisji, w sposób uniemożliwiający jego otwarcie bez naruszenia odcisku pieczęci.
- w przypadku użycia worków do przygotowania opakowań zbiorczych komisja zamyka worek, oklejając go dokładnie taśmą klejącą, i nakłada plombę strunową, jeżeli została przekazana komisji.

Krok 20.

postępowanie z dokumentami z wyborów

w drugim opakowaniu

- **drugi egzemplarz protokołu głosowania;**
- **spis wyborców**
wraz z dołączonymi do niego zaświadczeniami o prawie do głosowania oraz aktami pełnomocnictwa;
- **pakiety zawierające koperty wraz z kartami,**
- **pakiety wyborcze nedoręczone lub nieodebrane osobiście przez wyborców**
- **puste koperty zwrotne oraz puste koperty na kartę do głosowania,**

- **ewentualnie:**
- **niewzględnione w obliczeniach karty do głosowania**
niewrzucone do urny wyborczej, znalezione przez komisję,

Krok 20.cd.

postępowanie z dokumentami z wyborów

w drugim opakowaniu

- **nośniki z zarejestrowanym przez mężów zaufania przebiegiem czynności komisji**, o ile został dołączony jako dokument z wyborów,
- **wszystkie arkusze pomocnicze i niewykorzystane formularze protokołu** (także błędnie wypełnione)
- oraz **wadliwie sporządzone protokoły głosowania, drugie egzemplarze raportu ostrzeżeń**

opakowanie to opisuje się, pieczętuje i zabezpiecza przed możliwością niekontrolowanego otwarcia.

w trzecim opakowaniu

- **pozostałą dokumentację komisji, w tym protokoły posiedzeń i uchwały.**

Krok 20.cd.

postępowanie z dokumentami z wyborów

ponadto

I

- osobno pakuje się **listę osób, którym udzielono pełnomocnictwa** należy zwrócić szczególną uwagę, aby podczas segregowania dokumentów z wyborów wyodrębnić tę listę.

NIE MOŻE ONA ZOSTAĆ ZŁOŻONA DO ŻADNEGO OPAKOWANIA ZBIORCZEGO !!

- listę osób, którym udzielono pełnomocnictwa do głosowania, urzędnik wyborczy przekazuje przedstawicielowi wójta.

II

przewodniczący obwodowej komisji wyborczej **przekazuje w depozyt urzędnikowi wyborczemu**

- wszystkie opakowania zbiorcze i paczki z dokumentami
- oraz pieczęć komisji

Dziękujemy za uwagę